

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára:
 egész évre - - - - - 10 K
 fél évre - - - - - 5 „
 Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:
KARDOS MIKSA.

Laptulajdonos:
Az ujvidéki nemzeti munkapárt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly L.-u. 5. I. e. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137. szám.

A jelen parlament illetékessége.

A véderőről szóló törvényjavaslat bizottsági tárgyalásának első napján ellenzéki részről kétségbevonták a kormány jogát ahhoz, hogy a véderőreform művét a parlamenti ciklusban tárgyalassa. „A mai képviselőház — mondták — *nem illetékes*, tiszta parlamentáris szempontból nézve a dolgot, e fontos kérdés megoldására, mert arra a nemzet megbízást nem adott“. A politikailag és éppen parlamentáris szempontból képtelen felfogással gróf *Khuen-Héderváry Károly* miniszterelnök azonnal szembeszállt s kimutatta jogosulatlanságát, valamint teljes alaptalanságát. Ellenzéki részről mindazonáltal újra meg újra visszatérnek ehhez a kifogáshoz, nyilvánvaló jelétül annak, hogy a jelen parlament illetékességének kérdését is vita tárgyává akarják tenni. E törekvéssel szemben szükségesnek tartjuk a kérdést alkotmányjogi, politikai és történeti szempontból egyaránt megvilágítani.

A parlamenti jog nem ismeri az illetékességnek illetékes korlátozását. A parlament, mint a maga rendjének és munkaprogramjának megállapítója, illetékes minden kérdés tárgyalására, minden törvényjavaslat megvitatására és elfogadására, melyet tárgyalni, megvitatni és elfogadni akar. Kivétel csak egyes, nagyon ritka esetben van, amikor maga a parlament a törvényhozás összes tényezőinek hozzájárulásával, tehát szentesített törvény útján korlátozza ezt a jogát. A parlamentnek ez a szabadsága olyan természetes, hogy eddig soha ilyen illetékességi kifogást ellene föl nem vetettek.

De hogy is lehetne bármiféle külső körülménytől, választási programoktól s efféléktől függővé tenni a parlament munkáját, amikor éppen parlamentáris musunknak 1848-ban történt újjászületésével megszűnt a választóknak követükkel, illetve képviselőjükkal

szemben való utasítási joga, s a politikai reverzális parlamenti életünkben éppen annak tisztaságáért kiírtatott. Hogy is lehetne korlátozni a parlamentnek, mint egésznek, munkaszabadságát valamely kérdésben, amikor minden egyes országgyűlési képviselőt korlátlanul megillet a *törvénykezdeményezési jog*, függetlenül attól, bejelentette-e ezt választóinak és az országnak, vagy sem. Már pedig ami jog megillet egyes képviselőt, megilleti kétségtelenül a kormányt is, valamint az egész képviselőházat.

A parlamenti jog szempontjából tehát általában, s a magyar parlamenti jog szempontjából különösen is, teljes tájékozatlanságra vall az illetékesség kérdésének ez a felvetése.

Ami már most a parlamentnek a véderőreform dolgában való illetékességét különösen illeti, az ellenzék részéről azzal a megokolással tagadják ezt, hogy a nemzet rá megbízást nem adott. Föltéve, hogy ez helyt állana, amint-hogy nem áll, akkor is, országos megbízás nélkül is, nemesak joga, hanem *kötelessége* a kormánynak és parlamentnek a véderőreformmal foglalkoznia, mert erre törvénykönyvünk utasítja. Törvényeink értelmében ugyanis az újonclétszám nagysága tíz évről tíz évre állapítatik meg, s ez az eddigi gyakorlat szerint mindenkor új véderőtörvény keretében történt meg. Az eddig érvényben lévő s 1889. tavaszán törvényterünkbe iktatott véderőtörvény 1899-ben járt le, s bárha helyébe új létszám megállapítást s ezzel kapcsolatban revideált véderőtörvény meghozatalát már akkor s azóta ismételten tervezték, ezt a tervet a beállott parlamenti zavarok folytán mindmáig megvalósítani nem lehetett. Hogy eddig meg nem történt, abból nem következik, hogy a törvény utasításának és a törvényes szokásnak a jelen parlament meg ne feleljen. Előre tudható volt, hogy mihelyt rendezett parlamenti viszonyok állanak be, ezt az eddig folyton megakadályozott munkáját az országgyűlésnek el kell majd végezni nemesak az államszük-

séglet okából, hanem a törvény rendelkezése szerint is.

Az ellenzék illetékességi kifogása tehát e szempontból is tarthatatlan.

Nem marad más tehát az ellenzéki álláspont alapjául, mint a politikai ildomosság kérdése. Szokás tudniillik a nagyobb kormányzati és törvényhozási feladatokat választások előtt közölni a nemzettel, hogy a választók szavazatukkal e feladatokról is ítéljenek s mellettök vagy ellenök állást foglaljanak. Ezen, bár nem jogi, de célszerűségi és erkölcsi kötelességének gróf *Khuen-Héderváry Károly* miniszterelnök, valamint kormánya és pártja minden irányban a legmesszebbmenően megfelelt. Maga a miniszterelnök a nemzeti munkapárt alakuló országos gyűlésen programbeszédében a következőket mondta:

„A legközelebbi multban csak két kérdés maradt elintézetlen, s a melyeket kötelességszerűen föl kell vetnem: Az egyik a *katonai kérdés* . . .“ (1910. február 19.)

Ugyanezen gyűlés által elfogadott határozati javaslat a következőket mondja:

„Be kell fejeznünk az 1903-ban elhatározott katonai reformokat . . .“ (1910. feb. 19-én.)

Tehát négy hónappal a választások előtt a hivatalos kormány- és párt-programban bejelentetett a véderőreform és a létszámemelés. Mert hisz 1903-ban *Széll Kálmán* miniszterelnöksége idejében éppen a létszámemelés terve miatt és kapesán indult meg a végzetes obstrukció.

A későbbi nyilatkozatok még részletesebben és behatóbban jelentik be a véderőreformot.

Maga a miniszterelnök a Budapest belvárosi kerület választói előtt 1910. május 24-én mondott képviselői programbeszédében ezt mondta:

Midőn ilyen komoly dolgokról szólok, nem kerülhetem ki, hogy ne említsem meg, hogy súlyos terhek várnak az országra és pedig oly címen, amely talán nem népszerű, de amelynek kielégítése mégis *egyik első kötelesség*: ez a

Megjelent az írógéptechnika királya a látható írásu

Olcsóbb bármely írógépnél.

ROYAL STANDARD IRÓGÉP

Könnyű kezelhetősége, tartós szerkezete, nagy átütő képessége páratlan. Oldalszorítók nélkül vezet a legkisebb és vastagabb papírost is.

Ujvidéki képviselő: Mártonfi István ur Erzsébet szálló. — Városunkban is számos helyen bevezetve.

Ára 550 Korona.

Telefon: 36—96

KOVÁCS A. és Tsa. Budapest V., Nádor-u. 26.

hadseregnek oly állapotban tartása, amely föltétlenül biztosítja az ország épségét a megtámadások ellen is. A költségeknek szaporítása jár vele, de ez áldozatoknak meghozása **szükségszerű kötelesség.**

Ugyanezt hirdették programbeszédükben a kormány többi tagjai s a munkapárt legkiválóbb tagjai is. A sok közül csak egyet ragadunk ki. Gróf *Zichy János* vallás- és közoktatásügyi miniszter Egerben elmondott képviselői programbeszédében így nyilatkozott:

Mi egy katonai programmal jövünk. A katonai büntetőperrendtartást *mielőbb az országgyűlés elé* akarjuk terjeszteni és abban a szóbeliségre és a nyilvánosságra alapított eljárásnál a magyar államnak nyelvét akarjuk érvényesíteni... *A véderő törvény revíziójának* keretén belül konszideráció tárgyává akarjuk tenni a *kétéves szolgálati időt*... stb. (1910. április 26.)

Mindebből kétségtelen, hogy abban a kormányzati programban, amelynek a nemzet a választásokra lenyűgöző többséget adott, nyíltan és félreérthetetlenül bennfoglaltatott a véderőreformnak s a velejáró súlyos áldozatoknak bejelentése.

Az idézetek kapcsán az illetékesség kérdésének hánytorgatói is emlékezni fognak a kérdés történeti részére. De ha most már elhalványodott ez az emlékezés s felfrissítésre szorul, bizonyára élénk volt egy évvel ezelőtt, az új választások után összeálló országgyűlés megnyitásának napján, amikor a kormányzati programnak a véderőre vonatkozó része a *királyi trónbeszédben* ilyenformán nyert kifejezést:

Szükségessé vált a *véderő fejlesztése* oly mérvben és irányban, hogy a monarchia biztonságának és állásának megóvására hivatott fegyveres erő feladatának minden esetben megfelelhessen. E mellett az ország pénzügyi teljesítőképességére, valamint a családfenntartás és polgári kereset érdekeire kellő figyelem fordítandó. *Az erre vonatkozó törvényalkotásokkal* kapcsolatban a modern jogtudomány magaslatán álló *uj katonai bünyádi perrendtartás* életbeléptetése is küszöbön áll. (1910. június 26.)

Akkor senkinek sem jutott eszébe azt állítani, hogy e passzusban olyasvalamiről van szó, amiről addig említés nem történt volna. Ez is bizonyítja, hogy nemcsak a választók, hanem a képviselők is tudatában voltak a véderőreform mielőbbi elkövetkezésének, sőt nagyjában amennyire akkor lehetséges volt, főbb irányelveit is ismerték.

Ezzel tárgyalanná vált az az illetékességi kérdés, amely a parlamenti jogban általában s a magyar alkotmányban különösen is, teljességgel ismeretlen. (M. N. u.)

Pályaválasztás.

A jogi pálya tulzsufoltsága.

A budapesti ügyvédi kamara felterjesztése a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

II.

Nagyméltóságod tudatában van annak, hogy az egyetemeken és jogakadémiákon ma divó vizsgarendszer meg nem felelő, hogy az gyökeres reformra szorul. Addig is, míg ez a nagymérvű reform keresztül lesz vihető, szükségesnek látja a ma fennálló két alapvizsga mellé a 6. félév végére, illetve a 7. félév kezdetére beállítani a 3-ik alapvizsgát, a jogi tétéles tárgyakból. Nézetünk szerint a fiatalság a legilletékesebb tényezők által felvilágosítandó tehát az iránt, hogy a jövőben meg fog nehezíteni a jogvégzettség elérése. Tudtára adandó ezen felül az ifjuságnak, hogy az igazságügyi miniszter ur törvényjavaslatot dolgozott ki „Egyes eljárási és szervezeti szabályok módosításáról” s most fogja foglalkoztatni e kérdés a palamentet Ezen novella szerint a ma fennálló három évi joggyakorlati időt öt évre fogják meghosszabbítani, még pedig akként, hogy ezen öt év közül két év az ügyvédi vizsga letétele utánra esik. E szerint az ügyvédi oklevél elnyerése után is a fiatal ügyvéd nem nyithat azonnal irodát, de kénytelen még két évig vagy a bíróságnál vagy ügyvédnél gyakornokoskodni. Felhivandó a fiatalság figyelme arra, hogy a fentemlített öt év voltaképpen hosszabb idő, mert akik akár az elméleti, akár pedig a gyakorlati vizsgáknál elbuknak, azokra nézve az öt év annnyival hosszabb időt jelent, amennyire szükségük van, hogy a pót- vagy ismétlővizsgálatot sikerrel kiállják Ezenfelül nincs kizárva annak a lehetősége, hogy a tudori fok elérésétől fogva veszi kezdetét a joggyakorlati idő, mert sok oldalról követelik a reform ily irányu. keresztülvitelét. Bizonyosra vehető az is, hogy a közel jövőben egységesített fog a bírák és ügyvédek kvalifikációja, miáltal megszűnik a bírói pályára való lépés is, mert a bírójelöltéktől is meg fogják kívánni a tudori fokot és az ügyvédi vizsga letételét.

Míg egyrészt a szükségszerűség hatalmának engedve minden oldalról nehezíteni akarják a jogi pályára való lépés előfeltételeit, addig másrészt azt tapasztaljuk, hogy az ügyvédi kereset folyton csökkenőben van, a mi okzerű következménye annak, hogy a jogállapotok ma nálunk már sokkal konszolidáltabbak, mint voltak évtizedekkel ezelőtt. A perlekedés olyan mint a betegség, ennek elejét veszik jó profilaxissal, helyes jogintézmények létesítésével. Nézetünk szerint mindenkinek és főként a tanügyi kormánynak kötelessége odahatni, hogy a magyar fiatalság ne tóduljon csupán a jogi pályára, hanem szentelje erejét a gyakorlati jelle-

gű technikus pályáknak is. E tekintetben a statisztika igen szomorú képeket tüntet fel. Az 1906/07. tanévben a jogi főiskolákon 6135, a technikai főiskolákon csak 1300 hallgató volt beírva. Sokkal jobb az arány más országokban. Ausztriában ugyanazon időben a jogi főiskolákon 10,490, a technikai főiskolákon pedig 9434 hallgató volt. Ha ez a szaporulat a jogi pályán továbbra is így tart, a legközelebbi jövőben az ügyvédi karnak lehetetlen lesz megélnie és kötelességét a jogszolgáltatás és a társadalom terén teljesíteni.

Kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék a rendelkezésére álló összes eszközökkel odahatni, hogy ezen felterjesztésünk tartalma jóakarattal megmagyaráztassék az érettségi vizsga előtt álló fiatalságnak és a lehetőséghez képest a szülőknek is. Mi nem akartunk tulozni, csak a legjobb szándékkal vázoltuk a meglevő állapotokat, s ezek önmagukban véve elég szomorúak.

Mindenki, aki az ügyvédi kar boldogulását előmozdítja, a magyar kulturának tesz szolgálatot. Meg vagyunk győződve arról, hogy Nagyméltóságod elsőrendű kötelességének fogja ismerni ez irányban segítségünkre lenni.

Budapest, 1911. április 9.

A budapesti ügyvédi kamara:

Dr. Szivák Imre, *Dr. Papp József,*
elnök. titkár.

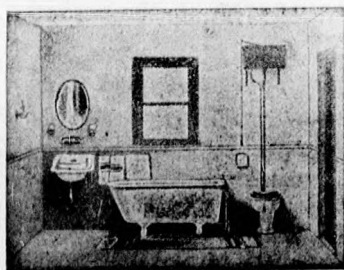
HIREK.

Személyi hir. *Rohonyi Gyula* igazságügyminiszteriumi államtitkár, a karlócai kongresszus kormánybiztosa pénteken délután városunkban időzött és több látogatást tett.

Kitüntetés. Ő Felsége *Molnár Károly* földbirtokosnak, a Bácskai Agrár Takarékpénztár vezérigazgatójának, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi méltóságot adományozta. A magas kitüntetés méltó érdem jutalma és bennünket annyiban érdekel közelebről, mivel a kitüntetett *Molnár Hugó* ref. lelkész, pártunk alelnöke és *Winkler Istvánné* urasszony fivére.

Kitüntetés. Ő Felsége *Matschwan-szky Pál* városi trvh. biz. tagnak, ny. főispánnak, a helybeli szerbség egyik legelőkelőbb és legderékabb tagjának a magyar nemességet adományozta „*kamenicai*” előnévvel. A kitüntetés ezuttal városunknak ismét egy igen érdemes polgárát érte, aki még néhány évvel ezelőtt városunk társadalmi és törvényhatósági életében igen érdemes, közhasznú tevékenységet fejtett ki.

Választás. A bácsi ág. hitv. evang. egyházmegye a napokban választotta meg az egyes egyházközségek szavazatainak tekintetbevételével fő-, alesperesét, továbbá egyházmegyei első- és másodfelügyelőjét.

Fischer Testvérek, Újvidék.

Műszaki és villamossági vállalat, II. Rákóczi Ferenc-ut 57. — TELEFON 244.

Villanyvilágítás, erőátvitel, légszusz- és acetylenvilágítás, központi fűtés, ventiláció, vízvezeték, csatornázás, kutfúrás és hygienikus berendezések. — **Tervek és költségvetések díjtalanul!**

Nagy raktár: csillárok, acetylin, légszusz, vízvezeték, carbit és villamossági cikkekben. Minden e szakmába vágó cikkek raktáron tartatnak, javítások jutányosan eszközöltetnek.

Ennek alapján a következő 6 évre fősperes lett *Wagner G. Adolf* ujbábszi lelkész, alesperes *Dedinszky János* dunagálói lelkész, a felügyelői állást *dr. Lebach László* cservenkai nagybirtokos, a másod-felügyelői állást *Kiss Gyula* óverbábszi főjegyző nyerte el. Ezen választásig egyrésztől több jogosulatlan törekvést tört le, másrésztől a magyarság feltétlen diadalát jelenti. — Az esperességi gyűlés folyó hó 21-én fog városunkban tartatni.

Eljegyzés. *Stanojevičs Bozsídár* budapesti tőzsdei hivatalnok eljegyezte *Jukovics György* nyomdatulajdonosnak, a helybeli iparosvilág egyik legderekabb, legtekingélyesebb tagjának kedves és szeretetreméltó leányát, *Zsófikát*.

Urnapiját méltó kegyelettel ünnepelte meg városunk rkath. polgársága. Az ünnep fényét, a körmenetet a zuhogó eső elmosta, sok szépségtől és gyönyörűségtől fosztván meg mindenkiket. Így az ünnepi mise után, amelyet fényes segédlettel *dr. Ámon Pál* kononok-plébános celebrált és amelynek folyama alatt a *Cecilia* egyesület *Léh Jakab* vezetésével *Gruber* miséjét és *Filke*, *Tresch* és *Stehle* betétjeit énekelte, a templomban tartatott meg a körmenetet pótló szertartás, amennyiben az egyes oltároknál végezték el a szokásos szentségimádást. Az ünnepi szertartáson jelen voltak a vár. tanács *dr. Demetrovics Vladimír* polgármester vezetésével, a katonai és polgári hatóságok teljes számban s az intézetek. Urnap nyolcoda alatt minden este 7 órakor vecsernye tartatik a beltéri rk. templomban. — A rókusai templomban ma vasárnap lesz a körmenet *dr. Ámon Pál* kononok-plébános vezetésével. A szertartás reggel 9 órakor kezdődik. A diszkisérlet ezuttal elmarad, minthogy ugy a közös, mint a honvéd katonaság jelenleg a városon kívül időzik.

Nimródok mulatsága. Az „Ujvidéki Vadásztársaság” ma vasárnap a városi fűzes erdőben golyóvészettel egybekötött majális rendez.

Érettségi vizsgálat. Az ujvidéki felsőkereskedelmi iskolában pénteken, szombaton folytak le a szóbeli érettségi vizsgálatok, melynek eredményeként jelesen érett 2, jól 8, egyszerűen 18 tanuló, míg 8-an a szeptember hóban tartandó javító vizsgálatra utasítottak. A női tanfolyam vizsgálatáról legközelebb,

Halálozás. *Xuhn János* pékmester f. hó 15-én életének 57. évében hosszabb szenvedés után elhunyt.

Céllövőverseny. A főgimnázium VII—VIII osztályú növendékeinek és a polgári céllövésztanfolyamnak céllövőversenye ma vasárnap d. u. 3. órakor lesz a hadiszíngeten levő lövöldében. A versenyt *Halapis János* honvédfőhadnagy intézi, aki külön erre az alkalomra jött le Budapestről.

Köszönetnyilvánítás. Az „Ujvidéki Dalárda” azoknak, akik a pünkösdi ünnepség rendezése érdekében közreműködni, az erkölcsi és anyagi sikert támogatni és adományokat

nyújtani kegyeskedtek, ezuton mond igaz köszönetet.

Kerti ünnepély. Az „Ujvidéki Gyermekebarátok Egylete” nemes inteniójának megfelelőleg jövedelmének gyarapítása céljából kerti ünnepséget kívánt rendezni előbb mult vasárnap majd pedig Urnapján. Az ünnepség azonban a rossz időjárás miatt esütörtökön is elmaradt, miért is ma vasárnapra halasztatott. Remélhetőleg, ha jó idő lesz, ugy közönségünk a legteljesebb támogatást fogja biztosítani.

Baics I. zenekolája vasárnap, június hó 18-án d. u. 5 órakor a Récesei szálló disztermében *tanítványainak vizsgálati hangversenyét* rendezti. Azok, akik jövő 1911/12. iskolai évre a zenekolába beiratkozni szándékoznak, szándékukat a hangversenyen a zenekola igazgatóságával közölhetik. Belépti jegy ára 1 kor. Tanuló-jegy 50 fillér.

Köszönet. Az iparostanoncok jutalmazására a következők adományoztak: Ipartestület és iparegylet 40—40 koronát, Magyar asztaltársaság 10 koronát, *Stefánovits Ly.* fia 10 koronát, *Dietzgen* testvérek, *Wagner* testvérek, *Zsófia* malom, *Pesti* magyar kereskedelmi bank ujvidéki fiókja 5—5 koronát, Ipar és kereskedelmi takarékpénztár részvénytársaság, *Menrath*, *Dimovics Miklós*, I. Ujvidéki magyar előlegezési egyesület 4—4 koronát, *May Károly*, *R. J.*, Ujvidéki Népbank részvénytársaság, Ujvidéki takarékpénztár 2—2 koronát, *Seidling*, *N. N.*, *N. N.*, *G. K.*, *Klein* *Oszkár*, *Petrovics* és *Popovics*, *Klein* és *Popper*, *Regényi* *István*, *Reich* *Jakab*, *Kohn* *Gyula* *József*, *Klein* és *Ungár* 1—1 koronát, *Olvashatatlan* 50 fillér. Azonkívül *Ábrahám János* és *Urbán Ignác* 2 drb. jutalomkönyvet adott. Fogadják a nemeskeblű adományozók ezuton a tanoncok nevében is kifejezett hálás köszönetemet. *Kardos Ignác* igazgató.

Jutalomdíj. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur az iparostanoncok szakszerű kiképzetésének fokozása és erkölcsi nevelésének előmozdítása céljából a rajzban kiváló előmenetet tett tanoncok jutalmazására 50 koronát és az általános taneredmény, szorgalom, jó magaviselet és pontos iskolalátogatás jutalmazására szintén 50 koronát kegyeskedett az ujvidéki iparostanonciskolának engedélyezni. Ebből 25—25 kor. jutalmat kapott: *Róth Károly* III. o. t., *Spalkó József* III. o. t., a rajzban tanusított előmenetelért, *Balázs Vince* III. o. t. és *Romanovits Szlavkó* III. o. t. jó magaviselet és jeles előmenetelért.

Slójd-kiállítás. Az áll. polg. fiúiskola kézimunka-tanfolyam növendékeinek munkakiállítása június 18—24 ig megtekinthető naponta d. e. 9—12, d. u. 3—5. Érdeklődőket szívesen látunk. Az igazgatóság.

Elmaradt kangverseny. A Slavianszky társulat péntekre hirdetett hangversenyét a rendőrség, nem lévén meg a külföldi társulatnak a szükséges belügyminiszteri engedélye „betiltotta”, ugy, hogy az előadás az engedély

leérkezése után szombaton és vasárnap tartatott meg.

Iskolai ünnepély a tanonciskolában. Folyó évi június 11-én d. e. 11 órakor iskolai ünnepély keretében osztották ki a tanoncoknak a jutalmakat. Ezen ünnepély az alábbi műsor szerint folyt le. 1. Szózat. Szavalta: *Szantay* *István* tanonc. 2. Megnyitó. Tartotta: *Witz Ferenc* fel. biz. elnök. 3. Alkalmi beszéd. Tartotta: *Kardos Ignác* igazg. 4. „1867”. felolvasás. Olvasta *Smollák I.* tanonc. 5. Buzdító beszéd. Tartotta: *Berenc Mihály* tanító. 6. Mikor imádkoztok. Szavalta: *Michelsz József*. 7. Jutalom kiosztás. 8. Himnusz. Szavalta: *Beitl Gyula* tanonc. Ez ünnepélyen a hivatalos személyeken kívül városunk polgármestere is, ki minden szép és jó iránt melegen érdeklődik, jelen volt. A polgármester Önagysága ez alkalommal szép és hatásos beszédet intézett a tanulókhöz, mintegy lelkesítvén őket, hogy mint önálló iparosok hazának iparának dicsőséget szerezzenek. Végre *Pekló Béla* beszélt figyelmeztetvén a tanoncokat, hogy beesüljek meg azt az intézetet, hol tanulnak és járjanak kedvvel iskolába, mert hiszen most már nem botal tanitanak, hanem inkább jutalmaznak. Ezzel az ünnepély véget ért. Jutalomdíjat azon iparos-tanoncok kaptak, kik a munkakiállításán résztvettek. Mintegy 49 tanonc állított ki általa elkészített tárgyat és ezek mind díjat nyertek. Az I. díjat 10 kor. *Gaudinger József* géplakatos nyerte, a II. díjat 8 kor. *Romoda András* kádár kapta, a III. díjat 6 kor. *Lebanovits* *Mladen* asztalos nyerte, a IV. díjat 5—5 kor. *Pavla Döme* asztalos és *Sovlyanszky György* szabó nyerték, az V. díjat. 4 kor. *Cigánovits Bogdán* kárpitos nyerte, továbbá több tanonc 3—3 kor., 2—2 kor. és 1—1 kor. kapott. Mint szorgalmas és jóváseletű tanulók a következők nyertek jutalmat: *Pál András* kőműves: 8 kor., *Beitl Gyula* nyomdász, *Neumann József* és *Müller* lakatos tanonc 6—6 kor. Ugyanezen alkalommal több tanonc, ki a tanoncotthont szorgalmasan látogatta, jutalom könyvet kapott. Ez ünnepélyen a hivatalos személyeken kívül jelen volt több az ügy iránt érdeklődő egyén mint vendég. (Egy jelen volt.)

A megkerült sikkasztó *Dénes Ferencet*, *dr. Szlezák Lajos* képviselő ügyvédi írnokat aki tudvalevőleg nagyobb összeg elsikkasztása után megszökött, az ellene kiadott körözölével alapján Bécsben egy kórházban a rendőrség felismerte és letartóztatta. A napokban hazaszállítják, hogy elvegye méltó büntetését.

Szurkálás. *Takács Erzsébetet* egy örömtanyán ismeretlen tettes esütörtökről péntekre virradó éjjel megszúrta. A tettes megszökött, a leányt pedig súlyos sérüléseivel a kórházba szállították.

Ravaszból tolvaj. *Jankánin Miklós* pénteken estefelé a sétatér környékén dolgozó munkásoktól több táskát élelmiszert ellopva, elmenekült. Látva, hogy üldözik, a sétatér mögött húzóó hidsáncokra sietett, ahonnan a sánc alatt levő mocsárba ugrott. A rendőr-

American Dentist UGO BOELKE Berlinből. Amerikában elsajátított egész új módszer szerint készít

ARANYFOGSOROKAT

melyek eltörhetetlenek és levehetőek továbbá porcellán és aranykoronákat. Különlegesség: ferdén álló fogak rendbehozatala. Található naponta reggeltől délután 5 óráig *dr. Loránd* fogorvosi műtermében *Winkle-udvar* (Sörház).

országban utána vetette magát a vízbe és a tolvajt kihuzta. Most egyelőre a rendőrség börtönében elmélkedhetik tetteről.

Az országos betegsegélyző és baleset-biztosító pénztár és az ujvidéki városi ártézi Jódos gyógyfürdő. Az országos munkásbiztosító pénztár, amint hiradással voltunk, az ujvidéki városi ártézi jódos gyógyfürdővel 5 éves szerződést kötött, amely szerint az Ujvidéken létesítendő munkás szanatóriumban 35--50 beteg nyerne átlagosan naponta elhelyezést. Ez a szerződés már június hó 19.-én lép életbe és újabb bizonyítja azt a már köztudatba átment meggyőződést, hogy az illetékes orvosi körök igenis méltányolják az ujvidéki városi jódos gyógyfürdőt, annak elismert és kiváló gyógyhatását. Az országos munkásbiztosító ezen szerződése a legfényesebb tanubizonysága annak, hogy az ujvidéki fürdő gyógyhatása vetekszik a hasonló gyógyfürdők bármelyikével, mert ha valaki, egy a munkásbiztosító pénztár az, aki különösen mérlegeli azt, hogy csak olyan fürdőbe küldje betegeit, hol azok meg is gyógyulnak, nehogy a töméntelen pénzkidadás dacára a fürdőkúra befejezése után ismét ott legyenek, hol annak előtte voltak.

Haladás. A *Gsiky Jenő és Domokos-Haraga Balázs* szerkesztésében félhavonként megjelenő egyetlen progresszív irányú revue második száma az eddigi programjához híven harcos tartalommal jelent meg. Novellák, versek, társadalmi problémák, esztétikai cikkek, kortörténeti jegyzetek, kritikák, stb. gazdagon szinezik a mozgékony és eleven folyóiratot. A második számban a szerkesztőkön kívül Van der Welde, Molnár Ferenc, Radvány Ernő, Hangay Sándor, Roboz Imre, Szombati-Szabó István, Sydney Carton, Györék József, Emil Isac, Komlós Aladár, Bitskei Lajos, György Oszkár és mások irtak. Előfizetési ára egész évre 10 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor., egyes szám ára 50 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal Kolozsvár, Bolyai-utca 3. sz. 17. Kapható minden könyvkereskedésben és dohánytözsdében.

Számos orvosi tapasztalat bizonyítja, hogy egy-egy borospohányi **Ferenc József** keserűviz naponkinti használata már 5—6 nap múlva a testsúly lassu csökkenését idézi elő, anélkül, hogy ezzel egyidejűleg elerőtlenedés, vagy az emésztés megzavarása állana be.

Ha az évtizedek óta bevált *Ferenc József* gyógyforrások 3—4 heti ivókurájával együtt naponkinti és folytatódólagos testgyakorlatok is végeztetnek, akkor az oly időrabló és költséges fürdőzések majdnem minden egyes esetben mellőzhetők, mert a **soványító eljárás** ezzel a leggazdagabb sós ásványvízzel otthon is kitűnő eredménnyel végezhető. A legjobb erről a házi orvos véleményét megkérdezni.

Az egész világon elismert *Ferenc József* keserűviz csak tiszta természetes állapotban kerül szétküldésre és gyógyszerárakban, drogériákban valamint fűszerkereskedésekben kapható.

Lövöldözés. Vasárnap ebéd után egy lövés zajára lettek figyelmessé a főtéren járó-

kelők. Kisült csakhamar, hogy az Erzsébet szálloda kioszkja előtt egy jókedvű egyén, akinek nevét azonban elhallgatjuk, pisztolyával a levegőbe lőtt véletlenségből. Az ügyeletes rendőrtisztviselő jegyzőkönyvet vett fel az esetről és a tettest, aki maga sem gondolta, hogy a véletlenségnek ez lesz a következménye, szabadon bocsátotta.

American Dentist. Ugo Beolke Berlinből, dr. Sylvester német császári udvari fogorvos volt első asszisztense, városunkban letelepedett és dr. Loránd Samu fogorvos műtermében naponta fogad. Világhírű újításai a fogászat s a fogászati technika terén egyenesen korszakalkotások. Felhívjuk olvasóink figyelmét e ritka alkalomra lapunk 3-ik oldalán foglalt felvilágosítást nyújtó hirdetésre.

Óvás. Egy fogyasztási ágánál sem vezeték félre minőség tekintetében különféle reklámeszközök igénybevételével a közönséget, mint a szívarkapapíroknál. Kiváló fontossággal bír, hogy a dohányzók tudják, hogy vannak egyes tulajdonságok, amelyekkel a szívarkapapíroknak rendelkezniük kell. Ezek: tartósság, szilárdság, éghetőség, normális hamutartalom, végül minden ártalmas anyag hiánya. Egy szívarkapapír sem egyesíti ezeket a tulajdonságokat oly hatalmas mértékben, mint ép a *Riz Abadie*. Tartóssága és szilárdsága majdnem kétszer oly nagy, mint a többi forgalomban levő papír, sem tulsok, sem tulkevés a hamutartalma, nincsenek benne nitrátanyagok és tiszta lenfonalakból áll. Minden dohányzó a maga érdekében cselekszik, ha ezt a papirost a többi fölé helyezi.

Wagner Testvérek 5-ös számu pörkölt kávéja a legfinomabb.

Árverési hirdetmény. 644. sz. 1911 végrh. Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1910. évi Sp. IV. 310/3. sz. végzése következtében dr. Prodanovits Mihály ügyvéd által képviselt dr. Osztojics Tihámér javára 570 k. 80 f. s jár. erejéig 1911. évi május hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1000 k-ra becsült következő ingóságok, u. m. 650 kötet tankönyv és kiadási jog nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíró-ság 1911. V. 1588/4. számu végzése folytán 570 kor. 80 f. tőkekövetelés, ennek 1910. évi ápr. hó 16. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 134 k. 40 f-ben biróilag már megállapított költségek erejéig Ujvidéken, Zmaj Jovanovics u. 4. sz. a. leendő megtartására 1911. évi június hó 24-ik napjának délutáni 5 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1911. június hó 8-án *Korvath*, kir. bir. végrh.

Árverési hirdetmény. 582. sz. 1911 végrh. Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. j. b. 1911. Sp. I. 76. 1911. Sp. II. 106. és 506. számú végzése következtében dr. Stratimirovits László ujvidéki ügyvéd által képviselt Paitla Demeter oppovai lakos javára — Ilkits Dusan és társai, mint néhai Peits Koszta örökösai ellen 1343 k. 64 f. s jár. erejéig 1910. évi március hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 146 k-ra becsült következő ingóságok, u. m.: ágynemű, képek, edény, ékszer és kötvények nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíró-ság 1911. V. 506, 508 és 508 sz. végzése folytán 1343 k. 64 f. tőkekövetelés, ennek 1911. jan. 24-től járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 254 korona 60 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Ujvidéken, néhai Peits Koszta lakásán leendő megtartására határidőül 1911. évi július hó 1-ső napjának délelőtti 9 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1911. évi május hó 23-án. *Basch Sándor*, kir. bir. végrehajtó.

Sztefanovits

Kávé.

Hajós Testvérek Ujvidék.

Gyár: Széchenyi-utca 9. Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44.
Telefon 215. sz. Telefon 111. sz.

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegytisztító gyára. Szörmefestés. Szörmeeladás. Agytöltőtisztítás.

FEST

MOS

VEGYTISZTÍT

olcsón, jól, gyorsan es kiváló izléssel. — Vidéki meg-
— bizásokat pósta utján pontosan eszközlünk. —

☞ Külön gallértisztító osztály. ☞

Postadobozokban 30 f-től, Ruha dobozokban 40 f-től, Női kalapdobozokban 70 f-től feljebb, **ÁLLANDÓ NAGY RAKTÁR.** Dobozok mérték után gyorsan és olcsón. **ÉKSZER DOBOZOK** a legmodernebb kivitelben.

Nagy könyvkötészet és dobozárugyár.

BARTH DOMONKOS Zrinyi Ilona utca 15. szám.

TELEFON 314.

Eladó butorok.

Modern diófa könyvvállvány, diófa-asztal, divány, iroda felozslás miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Azonnal kiadó

3 utcai, 2 udvari szobával bíró szép lakás Bercsényi-utca 16. szám alatt. — Bővebbet: Köngstättler Testvéreknél.

Iroda áthelyezés.

Dr. Bruck Géza ügyvéd irodáját Thököly Imre-utca 9. szám alá (a református templom mellett) helyezte át.

ÓVÁS.

Az Abadie papir társaságtól. Minthogy utóbbi időben, általánosan ismert és közkedveltségnek örvendő

RIZ ABADIE (Riz doré)

szivarkahüvelyünkben számos utánzat került forgalomba, óva intjük a t. vevőközönséget, hogy pontosan az Abadie névre ügyelni sziveskedjék, amelyet az utánzatok más különféle szavakkal iparkodnak pótolni. Óvunk mindenkit minőségileg silányabb utánzatok vásárlásától, annál is inkább mivel mi azok ellen minden törvényileg megengedhető eszköz igénybevételével fogunk eljárni. Az Abadie papirt előállító társ.

A legolcsóbb és a legjobb világítás az,

melyet carbidefejlesztéssel létrehozott acetylen égővel teremt az u. n. Mignon készülék. Ennek előállítási költsége óránként 30 gyertyaerősségű világításnál 2 1/2 fillér. Minden világítási zavar nélkül könnyen utántölthető. A töltés alig 3-4 percet vesz igénybe, nem esik semmiféle törvényes ellenőrzés alá és nem jár veszéllyel. Esetleges bevezetéseknel a legolcsóbb költségelőirányzattal szolgálnak. — Legjobb referenciák. :: Vezérképviselő és egyedárusító a Bácska részére

Bernhart Ferenc

Szilberek (Bács-Bodrog vmegye.)

Kínálók ezenfelül 10-100 lángrős reform készüléket a legolcsóbb áron. Montirozási költség egy lámpa részére 3 kor.

UJDONSÁG.

Ajánlok

complett autogen hegesztő- és vágó berendezéseket, amelyek minden géplakatos- és kovács műhelyben szükségesek és amelyek nálam állandóan raktáron vannak. Vevők nálam díjmentesen praktikus hegesztőberendezésre szóló oktatásban részesülnek.

Bernhart Ferenc

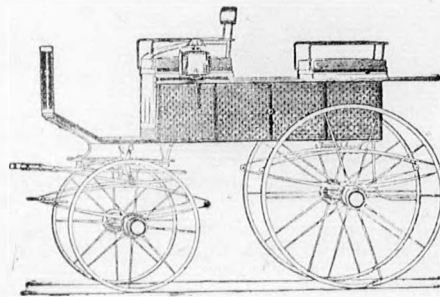
a Lakos és Székely cég képviselője. :: (Budapest VI., Lehel utca.) ::

Gyártmányok:

Luxus-hintók, üzleti-kocsik, homokfutó kocsik, vadászati-hajtókocsik, :: mentő-kocsik, omnibuszok, halottaskocsik- és luxus-szánkók a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. ::

Állandó nagy készlet tartunk továbbá az összes hajlított kocsialkatrészekből (kocsikasok, kocsi-kerékek, keréktálpak, amerikai és francia kocsirudak).

Számos kitüntetés és elismerő levél. :: Gyártmányaink legutóbb a londoni magyar kiállításon 1908-ban arany éremmel lettek kitüntetve.

Első délmagyarországi kocsigyár

Reich Mátyás és Lebherz Károly,

:: Ujvidék a (Limán-on). ::

Műhelyeinkben a kocsik előállításához szükséges összes :: iparágak egyesítve vannak, úgy hogy a kocsik egyöntetű vezetés alatt készül minden részében.

Használt kocsik :: javíttatnak vagy be :: cseréltetnek ::

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Megyei és interurban telefonszám: :: 134. ::

Hirdető cégek figyelmébe!

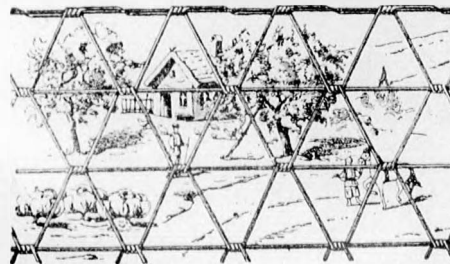
Az „Ujvidéki Hírlap”-ban e hóban lejárt éves hirdetések helyei kedvező feltételek mellett bérelhetők a kiadóhivatalban. Telefon 137.

Szabadalmazott „DELTA” drótfonat legelsőrangú hazai gyártmány.

Bekerítési célokra páratlan!

Gazdaságokban nélkülözhetetlen!

Vadkárók ellen a legbiztosabb védelem!

A „DELTA” drótfonat kizárólag :: rozsdamentes horganyzott minőségben készül, 42 m/m és 32 m/m kört befoglaló :: lyukbőséggel.

A „DELTA” drótfonat az egyetlen, szegéllyel ellátott bekerítéshez alkalmas anyag, mely kifeszítés előtt is teljesen sima (nem hullámos), alakja nem változik és felszerelése bárki által is könnyen eszközölhető.

Árak □ méterenként 50 fillértől felfelé, drótvastagság és lyukbőség szerint.

Raktáron lévő szélességek: 1.00 és 1.25 méter.

Azonfelül ajánlom különféle sodronyszöveimet, vas-, réz- és ónozott sodronyokból, malmok részére, szelelő rostáknak, komló szárítóknak és egyéb technikai célokra. Árjegyzék és mintákkal készségesen szolgálok!

WITZ FERENC

Központi iroda és raktár: Buzatér 15. szám

első délmagyarországi sodronyszövet, fonat-, rács-, matracz- és szitaáru-gyár

Távbeszélő: Interurban és megyei forgalomban 135. sz.

UJVIDÉK.

Vajda Dezső

— Elsőrangu —
fényképészeti műintézete.

UJVIDÉK,
Petőfi-utca 32. (Saját ház.)

Kiadó.

Szép 2 szobás udvari lakás vízvezetékekkel július 1-ére kiadó.

Cím a kiadóban.

Öt liter

rendelésnél házhoz szállít

Eredeti

Szerémi

Hegyi

BORT

WACHTL IMRE kádár

— Ujvidék, Petőfi-utca 8. sz. —

Szliács acélfürdő

Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdús vízforrás. Legtöbb savat tartalmazó ivóforrás belső használatra. Idény május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinc és idegbajok, bémulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után.

Mint fürdőorvos dr. Nádasy István hiv. fürdőorvos működik Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapesten át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust utazás valamint lakás árkedvezményről az elő- és utó-idényben stb. ad. Fürdőigazgatóság Szliács (Zólyom-m.)

5 hete használt teljesen új legmodernebb látható írásu

írógép

igen olcsón eladó iroda felosztás miatt. A gép beszerzési ára 640 kor. Cím a kiadóban.

Alapított 1882.

Alapított 1882.

A legjobbhírű egyenruha-készítő intézet

SUKDOLÁK A.

Pétervárad.

Elvállal mindenféle egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

A kávé minden háztartásban nélkülözhetetlen napiital lett.

A reggeli kávé mindenki, a hölgyek az oszonnait is olyannyira megkedvelték, hogy ez élvezettől többé senki el nem szokik.

A különböző világtájakból importált kávészemek nem egyenértékűek s óriási gyakorlat szükséges ahhoz, hogy a különböző minőségű kávékat jószág és kiadóság tekintetében helyesen elbirálhassuk.

A kávéfajoknak szakszerű megítélését és a pörkölésre alkalmas minőségek helyes összeállítását tűztük ki feladatul s ezzel azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legfelségesebb minőségű kávékat hozhatjuk forgalomba.

Kávénkát villanyerővel pörköljük, ennek előnye:

Legfinomabb tiszta íz.

Tökéletes erős zamat.

Legnagyobb kiadóság.

Egy próba meggyőzi, hogy kávéink a legjobbak.

1. sz. Háztartási keverék	1 kilós csomag	K 3.20
2. " Jó háztartási	" " " "	" 3.60
3. " Karlsbadi	" " " "	" 4.40
4. " Málnás	" " " "	" 4.80
5. " Wagner	" " " "	" 5.20
6. " Gyöngy finom	" " " "	" 3.80
7. " Gyöngy legfinomabb	" " " "	" 4.80

Kiváló tisztelettel

Wagner Testvérek.

Sósfürdő

Ó-SZLANKAMENEN

nyitva május 1-étől október 1-éig.

A sósfürdő különösen gyógyító hatással bír rheumatikus bántalmaknál, ízületi és izomszűnál, rheuma és köszvény okozta exsudatumoknál, exsudatos hashártya, anyaméh és ováriumgyulladásoknál, mindenféle katharusszerű bajoknál, különösen a légzőszervek, emésztőszervek bántalmainál, vérszegénység, sápkór, a görvélykór minden neménél, a bőrbetegségek bizonyos fajánál, ischias és neuralgiánál, megkeményült testbőrrel, idült és makacs gennyesedő sebeknél, szagatásoknál és hasogatásoknál.

A fürdőnek 60 elegánsan berendezett szobája van 1-től 4 koronáig terjedő árért. van csinos, tágas vendéglőhelyisége jó ételekkel és italokkal, állandó zenekara, amely naponként háromszor hangversenyez.

Közelebbi felvilágosításokkal szolgál és ingyen prospektusokat küld az Ópazuai (Szerém vm) takarekpénztár.

MEGHŐDÍTOTTUK A VILÁGOT!

Ne hallgassunk hangzatos szavakra és ne vezettessük magunkat félre különféle írógépekre vonatkozó reklámokkal és olcsó árajánlatokkal, mert az

UNDERWOOD

írógép minden kétséget kizárólag ma egyedül a legtökéletesebb írószer. A szerkezet genialis összeállítás és tartósság tekintetében a legmesszebbmenő garantiát biztosítja.

A gépet kívánságra bármikor és bárhova minden vételkényszer nélkül készséggel bemutatom.

Farkas Lajos,

UJVIDÉK.

Temerini-utca 8.

Telefon 206. sz.